

ČOVJEK SVIH VREMENA

Živan Bezić

Otkada je skolastika pala u nemilost kod nekih katoličkih teologa, sve manje se čuje ime velikog Akvinca. Kao da se zaboravljaju njegove zasluge za katoličku teologiju i filozofiju. Kao da Toma nije bio kroz sedam stoljeća stup kršćanske misli i svjetonazora.

Stoga je dobro što se je našao jedan kompetentan teolog. Tomin subrat i dobar poznavalac njegovih djela, da nas upozori na zaboravljenu veličinu Akvinca. U punom jeku svoga stvaralaštva, uz ostale brojne knjige što ih je u posljednje vrijeme objelodanio (*Kršćanska pedagogija*, Zagreb 1970, *Sv. Katarina Sienska*, Zagreb 1971, *Katolička društvena nauka*, Zagreb 1971), dr. Jordan Kuničić je evo sada oživio i uspomenu slavnog dominikanca.¹ Kuničićeva knjižica nam je to korisnija što se uskoro približava 700-obljetnica Tomine smrti († 1274 g.). Ovako neće nitko imati prava da »zaboravi« na Čovjeka svih vremena.

No komemoracija sv. Tome nema samo jubilarnu vrijednost. To nije čovjek koji je sjajno odigrao svoju ulogu u »mračnom« srednjem vijeku, pa nam dobro dođu njegovi jubileji da mu možemo satkati panegirik. Toma nam je i danas potreban u ovom »novom prosvjetiteljskom vremenu«, jednako kao i u XIII stoljeću. On je i danas potpuno suvremen (kako je to autor uvjerljivo dokazao). Toma je zaista — po riječima Pavla VI — »homo omnium horarum«.

Pisac je dobro istaknuo da je Toma »poglavito teolog, drugotno filozof« (str. 4). Akvincu je filozofija trebala da razumski potkrijepi svoju vjeru, da sačini velebnu sintezu antične misli i Kristove nauke. U tom poslu se pokazao ne samo velikim teologom, nego i genijalnim filozofom. Šteta je što nam autor nije pružio nešto opširniju i sistematskiju sliku Akvinčeve teologije i filozofije, kako se moglo očekivati u ovoj prigodi.

Sasvim je na mjestu što je prof. Kuničić ocrtao i naglasio ne samo intelektualnu veličinu »učitelja i vođe« iz Akvina, nego još više njegovu moralnu veličinu, njegovu svetost. Toma je bio u prvom redu veliki svetac, pobožan svećenik, krepostan redovnik, apostol istine, duboki kontemplativac, iskreni vjernik i doista ponizan čovjek. I na tom području je sv. Toma i te kako aktuelan. Nikad nam nisu bili potrebni ponizniji učitelji i teolozi — sveći nego što su nam to danas. Ako kršćanska učenost nije »posvećujuće znanje« (42), onda nam od nje nema životne koristi.

Upravo u tome je najveća zasluga knjižice prof. Kuničića, što nam je pokazala ne samo intelektualnu već i ljudsku i svetačku veličinu Andeoskog naučitelja. Ona nam može poslužiti kao nadahnuće za sastavljanja govora o Svecu ili biti jednostavno knjiga meditacija na temu sv. Tome (doduše, koji put s nešto polemičnim tonom). Možda bi još bilo dobro da nam je pisac malo jače naglasio potrebu posuvremenjenja nekih Tominih formulacija i primjena, kako bi i on sam to učinio da je danas među nama. U tome ćemo se sigurno svi složiti da smrću sv. Tome katolička teologija nije izgubila svoj raison d'être.

Knjiga je pisana aforističkim, živim i neposrednim stilom, puna je dragocjenih opažanja (šteta je samo što ima tiskarskih pogrešaka koje mjestimice mijenjaju čak i misao autora).

¹ J. Kuničić, *Čovjek svih vremena. Sv. Toma iz Akvina*, izdavač »Izvori istine«, Korčula 1971.